

Lovforslagets Indhold og Spørgsmaalet om dets Overgang til tredie Behandling fattes under Forhandling.

Ingen begjærede Ordet.

Lovforslagets Indhold (se Tillæg A. Sp. 3197—98) og Sagens Overgang til tredie Behandling vedtoges uden Afstemning.

Ændringsforslag til Sagens tredie Behandling indkaldtes til næste Dags Middag Kl. 1.

Den næste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Lov om Skattelettelse.

Lovforslaget findes i Tillæg A. Sp. 3287—88).

Lovforslaget fattes under Forhandling.

Ordføreren for Forslagsstillerne

(Berg): Som jeg tidligere har antydet, er Lovforslagets Indhold gamle Befjendte, idet det har været fremsat paa tidligere Finantslovsforslag, men ikke i denne Form har vundet Thingets Billigelse. Jeg haaber, at det i denne Skæbning som særlig Lov ikke skal møde den Modstand, som det tidligere har mødt, og som syntes at være af mere formel Natur. Forslaget, har jeg angivet, vil efter de nuværende Forhold bringe en samlet Sum af ca. 6 Mill. Kr. dels i Kommunkasserne og dels i den frie „Fattiges Kasse“. § 1 bestemmer nemlig, at Halvdelen af Gammelstat, Vandstat, Vigningsstat og Bygningsafgift skal tilbagebetales hvert Aar i Begyndelsen af Oktober Maaned til Kommunkasserne, det vil sige Halvdelen af det Beløb, der af Eiendommene i vedkommende Kommune er udredet i Form af disse Skatter. Det vil andrage ca. 4,700,000 Kr. Saaledes som Statterne nu ere ordnede, for en væsentlig Del hvilende paa Hartkornet i Kommunerne, vil det indrømmes, at denne Tilbagebetaling vil i alle Landdistrikter væsentlig komme Hartkornet til Gode, men Beløbet indgaar i Kommunkasserne med den samlede Sum, da der ogsaa er Tale om andre Skatteydere. Forjaavidt Beløbet ikke anvendes til yderligere Udvikling af kommunale Anliggender, bliver det til sælles Lettelse for

Kommunernes Budgetter. Man har talt om at komme Landbruget til Hjælp under de trukkende Tider, og man har mange Slags Smaaoplafte til det Saar, saa i Form af Husdyrspremier, saa fri Læge til tuberkuløse Dyr o. s. v.; men alle disse Ting ere Vapperier mod virkelig at yde dem Lettelse i deres Hartkornsbyrder, og Kommunernes Byrder i det Hele taget. Det kan ikke negtes, at Hartkorn er en slet Maalestof for Staten. Forjaavidt man betragter den som en aarlig Stat og ikke som gaet over til at blive en egentlig Prioritetsgjæld, der hviler paa Eiendommen, er den lige saa slet en Maaler for Skatteindtægten som Forbruget. Der gives Hartkornsskatteydere, som sidde i Dag og falde i Morgen, ere saa slet situerede, at det gaar med dem, som det ofte gaar Skipperen paa Skuden, han har ikke den Nettoindtægt, som hans Matros. Saaledes gives der mange Hartkornseiere, som i Virkeligheden ikke have den Nettoindtægt som deres første Karl. Saaledes ere disse Eiendomme belastede med Hartkornsskatter baade til Kommunen og til Amt og til Stat, og saa skulle de endvidere fra gammel Tid af udrede Tiender, et blot til Brug for Kommunen til Vedligeholdelse af Kirken, Vønning af Præsten o. s. v. — men ofte som Kongetiende, delvis enten til Herremanden eller Kirkens Fremme i andre Kommuner, f. Ex. Kjøbstadkommuner eller for Institutioner som Universitetet, Kommunitetet o. s. v. eller til Hospitaler af mange forskjellige Slags eller til disse velgjørende Stiftelser, som vi kjende under Navn af Ballø, Bemmetofte o. s. v. Det er alle disse Ydelser, der gaa ud af Hartkornseierens, eller i Reglen Bondens Lomme. Og naar man vil gjøre det Regnestykke op, som man har gjort somme Tider, over hvad der hviler paa saadan en lille Gaard paa en 2, 3, 4 Td. Hartkorn med 3 fulde Tiender, med Hartkornsskatter — uden Hensyn til, hvad Manden eier — tredelte ogsaa til Kommunen, Amt og Stat, hvortil saa kommer endvidere Arveafgiftsafgiften, som ogsaa hviler som en tung Byrde paa Gaarden, er det næsten umuligt at forstaa mangen Gang, hvor vedkommende Mand trods al hans Slid og Møie kan tjene til Brødet. Jeg paastaar derfor, at saaledes som Stillingen er for Dieblirket og i Betragtning af, hvor vigtigt det er, at vi opretholde en jævn almindelig Bondestand ved Landbruget og hans Jord, er en Lettelse fuldt ud begrundet, særlig vel begrundet, og at det har en ganske anden Betydning paa den Maade at være retfærdig mod Alle end at man gennem Finantslovsbevillinger saa hist og saa her kan